

**VERSLAG VAN DE OPENBARE BESLUITVORMENDE RAADSVERGADERING
VERGADERING VAN DE GEMEENTERAAD VAN PAPENDRECHT d.d. 6 maart 2025
(aanvang 20.00 uur)**

**Een integrale geluidsopname van deze vergaderingen is te beluisteren op
www.papendrecht.nl**

Aanwezig: Mevrouw M.J.M. van Driel, (voorzitter);

De dames: A. Bokma (VVD), T.C. van Es (D66), H.C.T.J. Hoekstra (OP), A.A.S. Stigter (CU),
A. Verschoor - De Winter (CDA), H.M. van Wijngaarden (PAB) en D. Yildiz-Karso (PvdA)
en de heren: A. Boersma (SGP), L. Bruijniks (PAB), L.T. van den Dool (CDA), P.J. van der
Giessen (VVD), W. Goudriaan (SGP), N. van Heteren (D66), X.D.R. Janssen (PAB), P.C.
Grimmuis (GL), R. Lammers (OP), R. Schuil (CDA), K. Spitsbaard (OP), H.D. Stouthart
(VVD), A. Tieleman (PAB) en M.H.A. Verweij (PAB).

Mevrouw W. Renzen - Van Leeuwen en de heren J.W. van der Borg, J.L. van Erk,
A.M.J.M. Janssen en A.J. Kosten; wethouders.

De heer M. Hermans, interim griffier;

De heer J. Lier, pl. griffier/raadsadviseur.

Verslaglegging: Jeanine Nieuwstraten

Afwezig:

De heren G.C.H. Hardam (OP) en H.G. Bezemer (CU).

01. Opening.

De VOORZITTER opent de raadsvergadering en heet eenieder van harte welkom. De heren Hardam en Bezemer zijn afwezig.

02. Vaststelling van de agenda.

Na een kort overleg geeft de VOORZITTER aan dat er, omdat de vergadering waarschijnlijk rond 23 uur wordt geschorst, geen gehoor zal worden gegeven aan het verzoek van mevrouw VAN ES om agendapunt 12. initiatiefvoorstel inzake ombuigingsproces eerder te behandelen. Verder merkt de VOORZITTER op de agendapunten 07. Aanwijzen en beëdigen van de griffier en 08. Benoeming raadslid PAB als algemene agendapunten te willen behandelen. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

03. Mededelingen.

Mevrouw STIGTER merkt op dat de termijn van 2 jaar, waarin zij als toezichthoudend bestuurder van de Christelijke scholengemeenschap De Lage

Waard geen bestuurlijke beslissingen mag nemen, is verstreken en dat zij in afwezigheid van de fractievoorzitter de woordvoering zal doen.

Wethouder VAN ERK merkt m.b.t. de gestelde vragen inzake **powerfull aging**, de herstelgerichte training voor ouderen, op dat dit onderwerp de gemoederen in de regio flink bezighoudt. In dit kader noemt hij het nieuws in de media en de aangenomen moties in Sliedrecht en Zwijndrecht, met het verzoek om te stoppen met powerfull aging. Eind maart zal mede n.a.v. deze ontwikkelingen, in het AB van de GR Sociaal een besluit worden genomen over de vorm en voortzetting van het project. T.z.t. zal hij de raad hierover nader informeren.

Er zijn verder geen mededelingen.

04. Vaststelling verslag raadsvergadering 30 januari 2025.

Mevrouw VAN WIJNGAARDEN merkt n.a.v. de door haar fractie gestelde vragen inzake **de herstelgerichte training voor ouderen** op dat haar fractie in een het vragenkwartier van de volgende vergadering hierover vragen zal stellen. Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

05. Vragenkwartier.

Mevrouw HOEKSTRA vraagt inzake het **voederverbod** voor de openbare plekken of men **bordjes** kan plaatsen waardoor het duidelijk is dat het voeren verboden is en waarom. Daarnaast vraagt zij **wanneer** dit zal gebeuren. Wethouder JANSSEN vindt dit een goed idee. Wel merkt hij op dat het voederverbod van toepassing is op de gehele gemeente en dat men om het voederverbod kracht bij te zetten door verbodsborden, de APV moet aanpassen. Dit zal in de komende wijziging van de APV worden meegenomen. Hierbij moet men echter wel voorkomen dat inwoners denken dat het voederverbod alleen van kracht is op de plekken waar de verbodsbordjes zullen worden geplaatst. Vervolgens waarschuwt hij i.v.m. de boa-capaciteit, tegen te hoge verwachting inzake handhaving op het verbod.

Mevrouw HOEKSTRA vraagt inzake de **parkeersituatie/veiligheid op de Randweg en in de Randwijk** hoe het kan dat daar zoveel auto's geparkeerd staan, wat men hieraan gaat doen en wanneer. Wethouder JANSSEN geeft aan dat het overgrote deel van de geparkeerde auto's, omdat het parkeerterrein aan de Noordhoek vol staat, zijn van de medewerkers van de IV-groep. Een eenduidig antwoord op de vraag **wat men hieraan gaat doen** is volgens de wethouder niet te geven. Binnen een 30 km/uur zone is het toegestaan om aan de kant van de weg te parkeren. Dit mag echter niet op 50 meter van een kruising. Parkeren in een bocht is niet verboden, behalve wanneer dit leidt tot gevaarlijke situaties. Op dit moment is de ambtelijke organisatie aan het onderzoeken of hier sprake is van een gevaarlijke situatie. Wanneer de bocht als gevaarlijk wordt aangemerkt, zal men met een

verkeersbesluit een parkeerverbod invoeren. Hierbij merkt de wethouder op dat dit consequenties zal hebben voor de omliggende wijken. Daarnaast wordt inmiddels met de IV-groep gesproken over het tekort aan parkeerplaatsen. De ontwikkelingen over deze situatie zal de wethouder z.s.m. terugkoppelen naar de raad.

Mevrouw KARSO vraagt inzake de **1,3 miljoen euro die door de gemeente Papendrecht voor een lening te veel is overgemaakt aan Fokker** of het geld (met rente) aan de gemeente is teruggestort? Zo nee, waarom dan niet en wanneer men dit bedrag kan verwachten? Wethouder RENZEN merkt op dat het college een krediet heeft verstrekt voor een hoger bedrag (1,3 miljoen te veel) dan waarvoor zij toestemming had van de gemeenteraad. Deze fout is ontstaan in juni 2024 en is eind 2024 geconstateerd. Omdat Fokker het krediet rechtsgeldig heeft ontvangen kunnen zij hier niets aan doen. Omdat Fokker wil meedenken met de gemeente, zoekt men actief en constructief samen met het college naar een oplossing. Zij zegt toe hier deze maand schriftelijk op terug te komen.

Mevrouw KARSO stelt de volgende vragen inzake een pilot **gratis openbaar vervoer voor minima**:

1. Zijn **de gesprekken** met de Provincie hierover gaande?
2. Wat is de **uitkomst** ervan?
3. **Wanneer** kunnen onze inwoners van dit aanbod gebruik maken?
4. Hoe gaat dit **gecommuniceerd** worden? Zijn daar al concrete ideeën over?

Wethouder VAN ERK geeft aan dat men op dit moment niet meer weet dan hetgeen mevrouw Karso aangaf. De provincie heeft financiële middelen vrijgemaakt, maar het concrete voorstel en het gesprek hierover moet de provincie nog met de gemeente voeren. De provincie heeft in een regionaal overleg toegezegd hier op een later moment op terug te komen. Het is op dit moment te vroeg om aan te geven of en wanneer de Papendrechtse inwoners gebruik kunnen maken van deze regeling. Zodra er meer concrete informatie beschikbaar is zal de wethouder dit uiteraard naar de raad communiceren.

Mevrouw KARSO zou van de wethouder graag een actievere houding zien om de provincie te benaderen zodat men gebruik kan gaan maken van deze regeling. Wethouder VAN ERK zegt dat men het in de regio serieus zal behandelen.

Er zijn verder geen vragen.

06. Ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken.

Ter inzage gelegde stukken:

I. het voorstel om de onder categorie I ingekomen stukken voor kennisgeving aan te nemen (de betreffende stukken zijn al als ingekomen stuk te boek gesteld en

aan de orde geweest in de vergaderingen van de raadscommissies): de raad gaat hiermee akkoord.

II. Het voorstel om de onder categorie II ingekomen stukken (die hierbij rechtstreeks te boek worden gesteld ten behoeve van de onderhavige vergadering van de gemeenteraad) als volgt te behandelen:

II.A. De ingekomen stukken (afkomstig van derden) voor kennisgeving aan te nemen; de raad gaat akkoord met de voorgestelde wijze van afdoening.

II. D. de ingekomen stukken (afkomstig van het college) voor kennisgeving aan te nemen; de raad gaat akkoord met de voorgestelde wijze van afdoening.

II. E. De antwoorden (afkomstig van het college) op RvO ex art. 40 vragen voor kennis aan te nemen; de raad gaat akkoord met de voorgestelde wijze van afdoening.

Voor het overige zijn er geen bijzonderheden en wordt dit agendapunt afgesloten.

07. Aanwijzen en beëdigen plaatsvervangend griffier.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt **unaniem** conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten tot de beëdiging van de heer J. Lier. Aansluitend legt de heer LIER de belofte af.

08. Benoeming raadslid PAB.

De voorzitter van de commissie van de geloofsbrieven, de heer GRIMMIUS, geeft aan dat de geloofsbrieven van de heer X.D.R. Janssen zijn onderzocht en dat is gebleken dat deze aan alle gestelde eisen van de gemeentewet voldoen. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt **unaniem** conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten. Vervolgens legt de heer JANSSEN de belofte af.

Aansluitend schorst de VOORZITTER de vergadering (20 minuten) t.b.v. de felicitaties van de heren Lier en Janssen en een fotomoment.

BESPREEKSTUKKEN:

09. Huisvesting voortgezet onderwijs Papendrecht.

Mevrouw VAN ES merkt op dat iedereen in de raad van de vo-scholen houdt en dat iedereen de nieuwbouwplannen prachtig vindt. Het voorliggende voorstel gaat echter niet over 2 schoolgebouwen, maar over de **toekomst van Papendrecht**. Door dit besluit loopt het **begrotingstekort** in 2033 -als alles

meezit- op tot jaarlijks 6 miljoen euro. Het verplicht de gemeente tot ongeken-
de bezuinigingen en de D66-fractie kent geen ander voorbeeld van een
gemeenteraad in Nederland die zoveel schulden zover de toekomst in gooit,
zonder enig idee te hebben van wat de gevolgen voor de eigen inwoners zijn.
Aanstaande maandag spreekt men over de eerste bezuinigingen, waarover het
college een persbericht uitstuurde met als strekking dat dit door het Rijk komt.
Hopend dat inwoners niet beseffen dat het krediet voor de schoolgebouwen op
diezelfde begroting neerslaat. Die 128 miljoen erbij kan men op papier wel
financieren, maar men kan het zich niet veroorloven. Het zijn de coalitiefracties
die beslissen over de portemonnee van de Papendrechtse burgers. Vorig jaar
werd het alarmerende financiële rapport van de accountant Deloitte
gepresenteerd: **alle financiële kengetallen gaan diep in het rood**. Deze feiten
lijken er niet toe te doen, omdat de coalitie verliefd is op de nieuwe
schoolgebouwen en een toekomst waarin alles nieuw is en de zon altijd schijnt.
Mensen die verliefd zijn verlaten hun gezin, of geven al hun spaargeld weg. Het
heeft hetzelfde effect op het brein als cocaïne.

De D66-fractie moest een oprechte stap in hun richting doen, van een 'nee' naar
een 'ja, mits'. Deze stap is het **amendement 'Samen maken we Papendrecht niet
kapot'**, dat men samen met de OP-fractie indient. Hiervoor dankt zij de ambtelijke
ondersteuning voor hun advies en hulp. Met dit amendement wordt een
tussenstap gemaakt in het besluitvormingsproces met betrekking tot de
kredietverlening voor de VO-scholen en de sportvoorziening. Eerst wordt met dit
besluit krediet verleend voor het verder uitwerken van het definitief en technisch
ontwerp van de drie objecten. Na afronding daarvan wordt een separaat voorstel
aan de raad voorgelegd, waarmee over het investeringskrediet voor de
aanbesteding en bouw van de objecten wordt besloten. Dit amendement biedt de
tijd om in de komende anderhalf jaar een beter beeld te krijgen van de gevolgen
van onderstaande factoren in combinatie met het VO-besluit op de
Papendrechtse samenleving. De stap voor de D66-fractie **van 'nee' naar 'ja, mits'**
was, omdat het niet vrijblijvend is, **heel moeilijk**. Het vergt de bereidheid tot
oprechte gezamenlijke inzet en het vraagt vertrouwen, niet als gevoel maar als
keuze. De D66-fractie vraagt van de fracties die op een harde 'ja' zitten om te
kiezen voor constructief **samenwerken**, voor breed draagvlak en gezamenlijke
verantwoordelijkheid. Bij een 'nee' van de voltallige oppositie leidt dat tot 5
fracties vóór en 4 tegen het voorstel. Men vraagt de coalitiefracties iets verder
vooruit te kijken en te zien hoe bestuurlijk kwetsbaar dat is. De D66-fractie heeft
bij de formatie van deze coalitie opgeroepen tot leiderschap, gevraagd om te
zoeken naar verbinding en te zorgen voor breed draagvlak. Dit is het moment
waarop het erop aankomt! Het dictum van dit amendement luidt als volgt:
*Beslispunten 1 tot en met 5 te schrappen. En deze te vervangen door de volgende
beslispunten:*

1. Een krediet beschikbaar te stellen van € 5.687.200 voor het uitvoeren tot en met het definitief en technisch ontwerp van de nieuwbouw van de CSG De Lage Waard.
2. Een krediet beschikbaar te stellen van € 2.637.200 voor het uitvoeren tot en met het definitief en technisch ontwerp van de nieuwbouw van het Willem de Zwijger college.
3. Een krediet beschikbaar te stellen van € 1.357.600 voor het uitvoeren tot en met het definitieve en technisch ontwerp van de nieuwbouw sportvoorziening Van de Palmgebied.
4. De dekking te betrekken bij het voorstel dat voorgelegd gaat worden nadat het technisch ontwerp is afgerond.
5. Een voorstel voor een investeringskrediet voor de aanbesteding en bouw van CSG De Lage Waard, het Willem de Zwijger College en de sportvoorziening Van der Palm pad aan de raad voor te leggen zo spoedig mogelijk ná afronding van het definitief en technisch ontwerp en vóór aanvang van het aanbestedingsproces van de projecten genoemd onder 1, 2 en 3.

De heer VAN DEN DOOL ziet de bouw van de vo-scholen als de **start van het vliegwiel**: men geeft een slinger aan onderwijs in Papendrecht, met 2 nieuwe scholen met een eigen identiteit, samenwerking bij sport en cultuur in het nieuwe MFA en op heel veel plaatsen komen locaties vrij, hetgeen kansen biedt voor nieuwe woningen en een groener en mooier Papendrecht. De oude gebouwen worden vervangen door **energiezuinige en duurzame gebouwen**. De belangrijkste vraag is **of men het kan betalen**: heeft men in 2033 jaarlijks 4,8 miljoen? De CDA-fractie concludeert dat dit kan. In de begroting houdt men hier al rekening mee, de stelpost die is opgenomen bedraagt in 2033 ongeveer 3 miljoen per jaar. De andere 1/3 kan men uit de reserve dekken. De spaarpot bedraagt nu 90 miljoen, niet veel gemeenten van een dergelijk omvang hebben zo'n reserve. Bovendien spaarde men de afgelopen jaren ieder jaar ruim 5 miljoen. Papendrecht is een gemeente met een **gemiddelde lastendruk** en een bovengemiddeld voorzieningenniveau. Dat kan en moet men zo houden. Dit baseert men op het feit dat men de afgelopen jaren de OZB verhoogde met het inflatiecijfer en 1,5%. Hiermee bleef men qua OZB ruim onder het gemiddelde. Het **dekkingsvoorstel** om zowel de stelpost als de spaarpot te gebruiken, vindt de CDA-fractie een evenwichtig voorstel. Iedere raadsperiode kijkt men ook naar de uitgaven, dit heeft ervoor gezorgd dat de gemeente Papendrecht richting (het ravijnjaar) 2026 er goed voorstaat. Ook deze periode kijkt men naar mogelijke **ombuigingen**, het college heeft reeds 1,8 miljoen aan ombuigen gevonden zonder effect op de inwoners. De CDA-fractie heeft daarnaast voorstellen die nog zeker een miljoen per jaar kunnen opleveren. Dat geeft vertrouwen dat er nog voldoende ruimte is voor nieuw beleid en nieuwe investeringen (los van de vo-scholen). Het **amendement** om nu 10 miljoen uit te geven en dan pas later een definitief besluit

te nemen, vindt men een onverantwoorde manier van omgaan met gemeenschapsgeld. Dit is **niet nodig, niet aan de orde en creëert alleen onduidelijkheid** voor alle betrokken partijen. Er wordt reeds 10 (11) jaar gesproken over nieuwe vo-scholen in Papendrecht en er wordt al jaren gewerkt om dit mogelijk te maken. Op basis van de vooruitziende blik **stemt zijn fractie met vertrouwen in met dit voorstel.**

De heer BOERSMA memoreert aan de ambtsperiode (1966-1987) van burgemeester Soetendal, waarin de gemeente Papendrecht een enorme groei doormaakte. Met de groei van het aantal woningen, groeide ook het voorzieningenniveau en kreeg Papendrecht 2 grote scholengemeenschappen. Hij stond bekend als een gedreven, doortastende en toekomstgerichte bestuurder. 50-60 jaar later staat men opnieuw aan de vooravond van een grote ruimtelijke ontwikkeling en dient men een reactie te geven op de vragen, wensen en behoeften van deze tijd. Hierbij noemt hij de grote vraag naar **woningen en een goed voorzieningenniveau**. Een aantal van de voorzieningen, waaronder de vo-scholen, zijn momenteel aan vervanging toe. De SGP-fractie is van mening dat het te nemen besluit de sleutel is naar een volgende fase van de ontwikkeling van de gemeente Papendrecht. Door nu geen/een gedeeltelijk besluit te nemen over de nieuwbouw van de scholen houdt men Papendrecht op slot. Zijn fractie is ervan overtuigd dat de nieuwbouw van de vo-scholen niet alleen noodzakelijk is voor de scholieren en docenten, maar voor alle inwoners van Papendrecht. Het voorstel over de scholen i.s.m. het cultuurhuis/de sportaccommodatie opent de deur naar **allerlei andere ruimtelijke ontwikkelingen** op diverse plaatsen in de gemeente Papendrecht m.b.t. woningbouw en vergroening. M.b.t. de **financiële overwegingen** merkt de heer BOERSMA op dat een dergelijke grootschalige ontwikkeling niet zonder risico's is. Tegelijkertijd ziet men dat het voorstel gedekt is: er ligt een financiële onderbouwing. Men heeft de afgelopen jaren heel veel gespaard en blijft dat doen. Hij is ervan overtuigd dat men na dit investeringsbesluit ruimte houdt voor andere grote investeringen en beleidsintensiveringen. Uiteraard kan men elke euro maar 1 x uitgeven en niet alles kan altijd. Wat de SGP betreft is het niet de vraag of de gemeenteraad de komende jaren keuzes kan maken, maar of men die wil maken. De SGP-fractie is hiertoe bereid en men **zal dit raadsvoorstel daarom met volle overtuiging steunen.**

De heer GRIMMIUS is van mening dat de raad een **brede afweging** dient te maken in dit voorstel. Deze afweging is voor zijn fractie heel moeilijk geweest, men is voor de nieuwbouw van de vo-scholen, maar tegelijkertijd ziet men de enorm grote **consequenties voor de financiële positie** en de gevolgen en impact die dat heeft op andere dossiers. Op een dergelijk omvangrijk en impactvol besluit dient men volmondig 'ja' te kunnen zeggen. De GL-fractie kan dat, omdat de impact van

het besluit te groot en onzeker is, helaas niet. Men voorziet dat er, wanneer men dit besluit neemt, **enorme bezuinigingen** nodig zijn en men **heel veel noodzakelijke investeringen niet (genoeg) kan doen**. Omdat men niet volmondig 'ja' kan zeggen blijft er helaas alleen een 'nee' over. Inzake het (deugdelijke) **amendement** (waarvoor lof) is de heer GRIMMIUS van mening dat deze de raad in een beter informatiepositie brengt dan men nu is, waardoor men een beter onderbouwd besluit kan nemen. Om deze reden zal hij **tegen het voorstel stemmen**, maar **instemmen met het amendement**.

Het is mevrouw KARSO duidelijk dat de investering van bijna 130 miljoen erin resulteert dat men de **komende jaren vele miljoenen moet bezuinigen**. Daarnaast zal men manieren moeten vinden om de opbrengsten (OZB, parkeerbelasting, etc.) te **verhogen** en te kijken welke noodzakelijke investeringen men kan **faseren/vertragen**. Lukt dat alles in zijn geheel niet, moet men noodgedwongen opschalen en fuseren met een andere gemeente. Omdat men nog niet weet wat de gevolgen voor Papendrecht zijn, maar wel wil investeren, vindt de PvdA-fractie dit een **lastige keuze**. Bezuinigen of het geld flink laten rollen? Dat is anno 2025 de vraag die de toekomst van Papendrecht bepaalt. De PvdA-fractie gaat **niet voor het besluit stemmen** om 128 miljoen euro uit te geven, zonder dat men weet wat dit voor de inwoners gaat betekenen. De vraag of men het kan financieren is niet relevant, maar of men dit de inwoners moet willen aandoen wel. In dit kader geeft zij een voorbeeld van de aankoop van een (te duur) huis dat men kan het betalen, maar waarvoor men moet bezuinigen op de dagelijkse uitgaven en privézaken moet gaan verkopen. Het verschil met de vo-scholen is dat men de woning zou kunnen verkopen, maar de scholen niet. De oplossing hiervoor moet men altijd elders in de begroting vinden. Omdat men met het **amendement** de noodzakelijke ontbrekende informatie (ravijnjaar, jeugdzorg, Wmo, rentes, handelsoorlogen, etc.) verkrijgt om een verantwoord besluit te nemen, kan men hiermee **instemmen**. Dit amendement is volgens de PvdA-fractie de manier voor het college om ervoor te zorgen dat dit voorstel unaniem wordt aangenomen. Iets wat men bij een dergelijk groot besluit moet willen.

De heer STOUTHART merkt op dat het te nemen **besluit grote gevolgen heeft** voor de toekomst van de gemeente Papendrecht. Dit is een moment dat vraagt om visie, durf en de bereidheid om keuzes te maken. **Keuzes** die invloed hebben op toekomstige generaties. De VVD-fractie durft te kiezen. Men staat er voor dat Papendrecht een gemeente is waar veel mogelijk is en waar men veel wil en kan bereiken. Men kan echter niet alles doen, als voorbeeld noemt hij het mobiliteitsplan: de vraag is of men dit plan in 1 keer afmaakt, of men de investering faseert. In het verkiezingsprogramma gaf men duidelijk aan dat de VVD-fractie gelooft in de **kracht van onderwijs, sport, cultuur en het versterken**

van de positie in de regio. Het gaat niet alleen om het bouwen van de scholen, maar om het creëren van een **krachtige en toekomstbestendige gemeenschap**, waarvoor dit een investering is in de toekomst van Papendrecht. De VVD durft te kiezen voor een Papendrecht dat vooruitgaat en voor een gemeente die zich blijft ontwikkelen en versterken. Men dient keuzes te maken die bijdragen aan het welzijn en de groei van de gemeente. Door te investeren in nieuwe scholen creëert men de mogelijkheid voor onderwijsinstellingen en bedrijven om intensief samen te werken. De **verbinding tussen onderwijs en het bedrijfsleven** is essentieel voor de toekomst van jongeren en de werkgelegenheid in de regio. De VVD kiest voor nieuwe gebouwen voor onderwijs en sport en cultuur, omdat men staat voor een gemeente waar men fijn kan leren, werken, sporten en genieten van cultuur. Een plek waar men niet alleen woont, maar waar men zich volop kan ontwikkelen en ambities kan waarmaken. Omdat het een investering is in de toekomst van kinderen, jongeren, het bedrijfsleven en de gehele gemeenschap **steunt de VVD-fractie dit voorstel.** Daarentegen zal men **niet instemmen met het amendement**, omdat men graag ziet dat het college doorpakt in de realisatie van de vo-scholen. Het college krijgt de ingewikkelde opdracht om de **overgang van alle gebruikers** naar de nieuwe gebruikers zo goed mogelijk te laten verlopen. Het onderwijs mag niet worden onderbroken, het is essentieel dat het theaterprogramma zoveel mogelijk overeind blijft en dat verenigingen niet tussen wal en schip raken.

De heer LAMMERS merkt op dat de OP-fractie **positief** staat t.o.v. de nieuwbouwplannen voor het vo. In hun verkiezingsprogramma heeft men een heel ander concept bepleit: een **onderwijscampus** in de Vriesenpolder, omlijst men sportterreinen en de toekomstige aanleg van een halte van de lightrail van Gorinchem naar Rotterdam. In Papendrecht is men echter uitgekomen op de geplande nieuwbouw van een vo-school voor het **bijzonder onderwijs** en 1 voor het openbaar onderwijs. I.v.m. de ingrijpende gevolgen dient zijn fractie, samen met de D66-fractie, het **amendement Samen maken we Papendrecht niet kapot** in. Dit vanuit de gedachte dat men bij dit soort besluiten geen besluitvorming moet krijgen langs de lijn van coalitie vóór en oppositie tegen. Men streeft naar een raadsbrede, integrale besluitvormingsproces gericht op consensus. Het amendement voorziet erin dat de raad in positie blijft, als het gaat om het maken van rationele, integrale afwegingen bij de te maken keuzes die **ingrijpende gevolgen** zullen hebben voor de toekomst. Men ziet een aantal haken en ogen bij de voorgestelde besluitvorming, ook omdat deze **nog niet besluitrijp** is. Men ziet ook dat er geen haast nodig is om nu al te besluiten, er is nog tijd om na te denken over de **gevolgen van deze besluitvorming**, op met name de taken die de gemeente ook heeft uit te voeren. Men ziet dat het **Eneco-spaargeld** volledig wordt ingezet, terwijl beargumenteerd kan worden dat deze gelden aan alle Papendrechters ten goede dienen te komen. Wat zijn de overwegingen geweest

om dit wel te doen? De **financiering** van dit voorstel is zijns inziens met veel kunst- en vliegwerk tot stand gekomen. Financial engineering is mooi, maar dit moet ook te volgen blijven voor mensen die geen financieel specialist zijn. Omdat tegelijkertijd een **ombuigingstraject** wordt gestart, waarbij de nodige miljoenen gevonden dienen te worden, is het geheel moeilijk uitlegbaar aan de samenleving. Enerzijds dient er bezuinigd te worden, anderzijds staat deze investering op de rol en gaat de gemeente een kolossaal bedrag investeren. Omdat niet alles dit jaar beschikbaar hoeft te komen, wil men middels het amendement een **tussenstap** inlassen. De OP-fractie is van mening dat het college in een **tunnelvisie** terecht is gekomen, waarbij men de coalitiepartijen meesleurt. Daarbij heeft er afstemming plaatsgevonden tussen de coalitiepartijen. In hoeverre er nog sprake is van gezond **dualisme**, waarbij de coalitiefracties ook kritisch kijken naar de voorstellen van het college, is de vraag. Het nodige afstemmingsoverleg kan een kritisch, open, betrokken en transparant debat in de weg zitten. De OP-fractie wil bij een eventuele instemming niet nog jarenlang achtervolgd en voor het blok gezet worden. Dit vindt men geen goede manier van doen en met elkaar omgaan. Men wil in vertrouwen met elkaar tot goede besluiten komen. Het belangrijkste argument om voor **het amendement** te stemmen, is dat de raad zich geen kaders laat opleggen, maar zelf de kaders aangeeft. Het gaat om het algemeen belang, dat de raad in de gaten dient te houden. Dit zo zijnde is het zaak de besluitvorming via een tussenstap het komende jaar inhoudelijk te verrijken met kennis en inzichten. De heer LAMMERS noemt hierbij de volgende **overwegingen**: meer duidelijkheid t.a.v. de ombuigingscatalogus, het streven de meerjarenbegroting structureel in evenwicht te brengen, helderheid inzake de keuzes m.b.t. de bouw -er zijn nog te veel open einden-, geen haastig besluit nemen over een decennia lopend investeringstraject, Papendrecht is meer dan alleen een onderwijsgemeente, heel veel andere gemeentelijke taken en het bereiken van een breed draagvlak. Om al deze zaken goed inzichtelijk te krijgen heeft men voor goed bestuur een paar maanden meer nodig. Het gaat tenslotte om de toekomst van de gemeente Papendrecht. **De oproep aan de coalitiefracties** is daarom: kies voor gezamenlijkheid in harmonie in de raad, voor een breed draagvlak en neem er samen iets meer tijd voor. Dit zal de kwaliteit van de besluitvorming ten goede komen. Als verbinding leidend is, zal een besluit dat zo indringend en bepalend is voor de toekomst van Papendrecht raadsbreed op instemming kunnen rekenen. Per saldo zal de steun aan het amendement **geen noemenswaardige vertraging** opleveren bij het verder uitwerken van de ontwerpen van de 3 objecten. Het zal het besluitvormingsproces het komende jaar alleen in positieve zin verrijken. De voorbereidingen kunnen conform planning doorgang vinden. Het besluit over het investeringskrediet voor de aanbesteding en de nieuwbouw van de scholen en de sportvoorziening volgt direct daarna. Het amendement voorziet erin dat de raad in positie blijft, als het gaat om het maken van rationele, integrale afwegingen bij

de te maken keuzes die ingrijpende gevolgen hebben voor de toekomst van de gemeente Papendrecht.

Mevrouw STIGTER is bij dat er een besluit genomen gaat worden over de vo-scholen. Men heeft in dit **zorgvuldige proces** veel informatie ontvangen, de raad heeft alle vragen kunnen stellen en er is ruimte gegeven aan vele deskundigen. Men hoort van de oppositie dat vooral de inwoners de lasten van deze investering gaan dragen. Door de gebruikte voorbeelden wordt de suggestie gewekt dat dit besluit heel slecht is voor de inwoners. Dat er ruimte vrij gaat komen voor woningbouw heeft de oppositie niet genoemd. Het college heeft op vele manieren inzicht gegeven in de **grote financiële opgave** voor de bouw van 2 scholen. Men heeft ook een goede onderbouwing gegeven dat de gemeente deze lasten kan dragen. De CDA-fractie heeft hier zojuist ook een toelichting op gegeven. De CU-fractie zal daarom **dit voorstel steunen**. Dit heeft, in tegenstelling tot hetgeen de D66-fractie aangaf, niets met macht te maken. Mevrouw STIGTER geeft aan dat de CU heel graag tot een breed gedragen besluit had willen komen. Men is van mening dat de belangen van de scholen, de kinderen uit Papendrecht en de omliggende gemeenten baat hebben bij een goed schoolgebouw. Het hebben van 2 aantrekkelijke scholen, de MFA en de ontwikkeling van het Van der Palm gebied heeft ook invloed op de aantrekkingskracht van de gemeente Papendrecht. Hierbij zullen ook de inwoners en verenigingen belang bij hebben. Ook dit wordt door de oppositie niet genoemd. De CU-fractie zal het **amendement** van de D66 en OP-fracties **niet steunen**. Technische onderzoeken naar de staat van de schoolgebouwen hebben uitgewezen dat **renovatie** niet de beste oplossing is. Men ziet dus ook geen reden om opnieuw een onderzoek te doen. Verder maakt uitstel het geheel niet goedkoper, omdat verlaging van bouwkosten historisch gezien nog nooit is voorkomen. Daarnaast heeft het proces tot dit besluit reeds 11 jaar in beslag genomen. Nog langer uitstellen vindt de CU-fractie daarom ook geen optie. Tenslotte dankt mevrouw STIGTER, als voorzitter van de beeldvormende vergaderingen over dit onderwerp, mede namens haar fractie eenieder die aan dit project heeft gewerkt.

De heer VERWEIJ noemt de belangrijke beslissing over de **forse investering** voor de bouw van nieuwe vo-scholen en de sportvoorzieningen in het Van der Palmgebied. Over de **financiën** is in diverse gremia veel gezegd. Men kan ervoor kiezen om alles zo negatief mogelijk uit te leggen, of om de mogelijkheden te zien met de kanttekening dat men voortdurend alert moet zijn op de financiële ontwikkelingen van de gemeente en die op tijd bijsturen als dat aan de orde zou zijn. Een feit is dat niemand, de optimisten nog de pessimisten, met een sluitend bewijs kan komen over hoe de financiën er de komende 10-20 jaar eruit zullen zien. Men kan voor de komende jaren echter wel een **goede financiële basis** aanbrengen, te beginnen met de begroting van 2026-2027 en mogelijk 2028-

2029. Dit zonder te tornen aan de mooie voorzieningen en zonder verhoging van de lokale lasten, anders dan de trendmatige verhogingen. Men kan ook niet terug naar af, om weer over **renoveren** te spreken. Renoveren kost voor ca. 25 jaar ook ongeveer 100 miljoen. Het is ook niet zinvol om weer over **scholen op 1 plek of zelfs in 1 gebouw** te spreken. De nu gekozen locaties zijn als het ware de natuurlijke: de omgeving is vergroeid met een scholen voor het vo. Met 2 apart gesitueerde scholen wordt aan wensen van ouders, kinderen en werknemers voldaan. **Onderwijs is een investering**, niet alleen een kostenpost en is de ruggengraat van de samenleving. Goede scholen zorgen voor gelijke kansen en versterken de toekomst van de jeugd. Men kan niet toestaan dat verouderde schoolgebouwen de kwaliteit en het welzijn van de jeugd ondermijnen. Door te investeren in moderne, duurzame schoolgebouwen geeft men de kinderen de middelen om te groeien, te leren en succesvol te zijn in een snel veranderende wereld. Men moet **Papendrecht aantrekkelijk en leefbaar houden** en de gemeente moet, als tegenhanger van de dubbele vergrijzing, jonge gezinnen met kinderen aantrekken. Goede onderwijshuisvesting is 1 van de belangrijkste factoren bij de keuze voor een woonplaats. Door nu te investeren zorgt men ervoor dat Papendrecht een aantrekkelijke gemeente blijft voor gezinnen en voorkomt men bevolkingskrimp. Bovendien **versterken deze investeringen de lokale economie** en verhogen ze de leefbaarheid in de gemeente. M.b.t. **sport en welzijn** merkt de heer VERWEIJ op dat investering hierin niet alleen goed is voor de jeugd, maar voor alle inwoners. Sport is een krachtig middel tegen sociale isolatie en draagt bij aan de volksgezondheid, hetgeen op lange termijn zorgkosten verlaagt. Verder noemt hij **lange termijn besparing door duurzaamheid**. Uitstel betekent achterstallig onderhoud en onnodig noodoplossingen en hogere loon- en materiaalkosten en inflatieverhoging zorgen dat alles duurder wordt. Door nu te investeren in duurzame en energiezuinige schoolgebouwen bespaart men op lange termijn aanzienlijk op onderhoud- en energiekosten. Dit is niet alleen financieel verstandig, maar draagt ook bij aan de duurzaamheidsdoelen. Verder is het in het kader van de **wettelijke verantwoordelijkheid** de plicht van de gemeente om te zorgen voor adequate onderwijshuisvesting. Daarnaast geeft de heer VERWEIJ aan dat nieuwe schoolgebouwen en sportvoorzieningen nog beter **multifunctioneel** kunnen worden ingezet. De nieuwe schoolgebouwen zullen buiten schooltijden ruimte bieden aan culturele activiteiten, buurtbijeenkomsten en sportverenigingen. Dit maximaliseert het rendement van de investering en versterkt de sociale cohesie. Door te investeren in nieuwe gebouwen met moderne voorzieningen en goed doordachte indelingen, verbetert men niet alleen de leefomgeving maar ook het **welzijn van de leerlingen en docenten**. Conclusie: nu handelen en de toekomst beschermen. Men moet **keuzes maken**: kiest men voor stilstand en onzekerheid of voor vooruitgang en zekerheid voor de kinderen en gemeenschap? Dit is een investering in de toekomst. Het PAB vindt dat het eindelijk tijd is om de knoop

door te hakken. In 2014 was men al in gesprek met het bestuur van beide scholen, met nog meer afwachten zal het allemaal niet beter worden. Het PAB **steunt dit raadsvoorstel**. Verder behelst het **amendement** de volgende belangrijke zaken: er wordt gevraagd om meer tijd, om een **beter financieel beeld** te krijgen. Omdat een financieel beeld een momentopname is, heeft men over 1,5 jaar ook nog steeds geen absolute zekerheid. Neem bv. de maatregelen van de VS op handelsgebied. Financiële experts zeggen dat uitstel leidt tot duurdere producten, inflatieverhoging en rentestijging. Ook zal er over 1,5 jaar, naast het bouwen van de scholen, sprake zijn van **andere belangrijke investeringen**. Men zal inderdaad **keuzes** moeten maken, ook na de uitgave van ca. 10 miljoen die nu gevraagd wordt. Daarnaast is het de vraag of men over 1,5 jaar wel **consensus** zal hebben. Als dit niet het geval is, stopt men er dan mee? Verder wordt **de jeugdzorg** als financieel pijnpunt genoemd, dat is uiteraard terecht. Maar wanneer gaat men echt wat doen aan de fraude van 10 miljard in de zorg? Als men hier een deel van kan terugkrijgen, kan me al heel wat gaten dichten.

EERSTE TERMIJN COLLEGE

Wethouder KOSTEN noemt een krantenbericht uit 1963 over alle ontwikkelingen die in Papendrecht plaatsvonden, onder de titel 'In Papendrecht kan veel'. In 1957 had het toenmalige gemeentebestuur maar liefs 33 miljoen gulden gevraagd voor nieuwe ontwikkelingen. Terugkijkend op deze ontwikkelingen werd er geconcludeerd dat er 6 scholen gerealiseerd waren en er nog 4 scholen werden bijgebouwd. Onder deze 10 scholen bevonden zich een technische school en een Ulo. Het was een andere tijd en een andere context, maar in Papendrecht kon veel en wat het college betreft kan dat nog steeds. Er is lang gesproken over de bouw van de vo-scholen in Papendrecht. Dit heeft geleid tot 2 mooie plaatjes en daarbij het voorstel om een sporthal te bouwen i.p.v. de gymzalen voor de school. Vanavond vraagt het college een krediet voor de verdere ontwikkeling en bouw. **De scholen zijn al lange tijd toe aan nieuwe gebouwen**, zowel vanuit onderhoudsperspectief en brandveiligheid maken de scholen veel kosten. Daarnaast voldoen de scholen ook niet aan de eisen van de tijd. Al eerder zijn er raadsbesluiten genomen over de keuze van nieuwbouw i.p.v. renovatie en zijn de locaties voor de scholen aangewezen. Men vindt het belangrijk dat de leerlingen en personeel van de 2 scholen in adequate scholen werken, waar het mogelijk is om goed onderwijs te geven/krijgen en waar sprake is van een fris klimaat. Ook wil en kan men **duurzaam bouwen**. Hiermee zet men een mooie stap vooruit. Voor de gemeente betekent dit een **heel grote investering**. Waarom dan toch besluiten? Als gemeente heeft men de verantwoording om te **voorzien in onderwijshuisvesting**. En investeringen zijn mogelijk omdat men de afgelopen jaren stevig heeft gespaard. Het grote bedrag van 90 miljoen euro zit nu al in de begroting. Daarnaast heeft men goed gekeken naar de gevolgen van deze

investering voor de gemeente Papendrecht. Er is, binnen de door de raad gestelde kaders, voldoende uitgezocht wat het betekent om op de aangewezen locaties te bouwen. En de voorliggende besluiten zetten een ontwikkeling in gang in het Van der Palmgebied en in de rest van Papendrecht. Het college vindt dat het tijd is om de scholen nu echt te gaan bouwen. Het is tijd voor een definitieve keuze in een proces dat al 11 jaar duurt. M.b.t. het **amendement** geeft de wethouder aan dat het college dit **ontraadt**. Men stelt middels het amendement voor een krediet beschikbaar te stellen voor het ontwerpproces, gevolgd door een afzonderlijk besluit inzake het bouwkrediet. Het college begrijpt de door de indienende fracties geschetste zorgen, maar is van mening dat men in het verleden goede maatregelen heeft getroffen om te **sparen** en dat er voor de toekomst meer dan **voldoende mogelijkheden zijn om keuzes te maken**. Daarnaast is men van mening dat er door de keuze voor het amendement **vertraging** van 3-6 maanden zou ontstaan. Vaak is vertraging kostenverhogend. Verder lost het amendement de **onzekerheden**, op welk niveau dan ook, niet op. Die waren er, zijn er en zullen er blijven. Het amendement zorgt voor **onzekerheid bij de schoolbestuurders**, wil de gemeente Papendrecht wel of niet investeren? Voor hen kan dit concrete gevolgen hebben, omdat zij er langer vanuit moeten gaan dat zij gebruik moeten blijven maken van de gebouwen. Daarnaast moeten zij een forse financiële en personele inzet plegen voor het verdere ontwerp, terwijl er geen zekerheid is. Dezelfde onzekerheid geldt ook voor de **andere partijen in het Van der Palmgebied**, inclusief eventuele meerkosten. Bovendien denkt het college dat het aannemen van het amendement ook iets betekent voor de **verdere ontwikkeling in het gebied**: vertraging voor De Willem betekent voor de verenigingen later verhuizen naar de MFA en daardoor kunnen andere ontwikkelingen ook weer later starten. Ook hier geldt dat de vo-scholen een ontwikkeling op gang brengen. Daarnaast is bij een ander agendapunt gevraagd om **versnelling van de MFA**. Men denkt dat dit niet of minder aan de orde kan zijn wanneer het amendement wordt aangenomen. Tenslotte is er door het **schrappen van de beslispunten** m.b.t. de dekking, geen dekking in het amendement voor een uitgave van 10 miljoen euro. Het college **ontraadt dit amendement** vanwege meer tijd, meer onzekerheid voor partners en gebruikers, mogelijk kost het meer geld, er nu geen dekking is en het de onzekerheden niet op lost. Afsluitend merkt hij op dat wie altijd op wind let, nooit aan zaaien toekomt en wie altijd naar de wolken kijkt, nooit aan maaien toekomt.

(Schorsing 20.00 – 22.25 uur)

TWEEDE TERMIJN RAAD

Mevrouw VAN ES geeft aan dat haar fractie het jammer vindt dat **het amendement en de voorgelegde keuze niet goed is gelezen**. Het voorstel leidt

niet tot vertraging. De enige die de werkelijkheid weerspiegelde was de wethouder, die aangaf dat het college 3 maanden zou doen over een extra raadsvoorstel na de ontwerpfasen. Dit zou op een project van 8 jaar 3-6 maanden kunnen duren. Wanneer men 5 jaar geleden zou hebben gesproken over een voorstel van 128 miljoen euro, dat zou leiden tot 6 miljoen structureel tekort, het feit dat men enorm moet gaan bezuinigen, er vooraf niet zou worden aangegeven waarop en dat 4 fracties tegen zouden stemmen en 5 fracties voor, zou men dat nooit hebben geloofd. Dit omdat het bij een dergelijk belangrijk project, met een dergelijk blijvend lang effect op de samenleving, belangrijk is om een **breed draagvlak** te hebben. Verder verbaast het haar dat er überhaupt over **renovatie** is gesproken, terwijl nog het amendement, nog de oppositiefracties dit hebben genoemd. Verder stelt het amendement ook **geen extra geld beschikbaar**, het stelt een deel van het geld beschikbaar om in beeld te brengen wat de te maken keuzes inhouden. Waar de raad voor moet zorgen is dat men besluiten die tot **tekorten** leiden zelf in de meerjarenbegroting opvangt. In dit geval gaan de bewoners pas na 2026 merken wat de gevolgen van dit besluit zijn. Er wordt op gegokt dat niemand het verband dan meer legt. Dit is een **prestigeproject** voor dit college, dat erdoor moet en zal komen. Dat is de reden waarom er niet wordt gekozen voor breed draagvlak en er niet wordt ingegaan op het feit dat het **bestuurlijk heel riskant** is. Het is heel riskant om met 5 fracties voor en 4 fracties tegen een dergelijk besluit te nemen. Verder betreurt men het, hetgeen ook niet met de werkelijkheid klopt, dat men ervanuit gaat dat de oppositiefracties dit geen **geweldig project** vinden dat men dolgraag wil doen. Dat wil men uiteraard wel! Als de D66-fractie tegen een voorstel dat met onderwijs te maken heeft stemt, moet men gaan nadenken. De gehele achterband zou hiermee, als men niet zou stilstaan bij de bezuinigingen die vanaf 2026 moeten plaatsvinden, mooi sier kunnen maken. Men doet dit echter niet, omdat men vindt dat er sprake moet zijn van **behoorlijk bestuur**. Men moet eerlijk zijn naar de inwoners dat er **bezuinigingen** komen en er keuzes gemaakt moeten worden (10 bezuinigingen van bv. € 500.000, - per stuk). Het wegbezuinigen van een theater levert € 700.000, - op, een kinderboerderij € 138.000, -. Dit gaat een enorme impact hebben op de samenleving. Maar de coalitie weet dat inwoners dit pas na 2026 gaan merken, daarom denkt men er mee weg te komen. De D66-fractie vindt het totaal onverantwoord en jammer dat er **geen mogelijkheid is om te luisteren**, om de oppositie te horen en dat er niet wordt gezien dat de oppositiepartijen de scholen ook graag willen. Er is nota bene een fractielid dat lesgeeft op een van de scholen en een lid waarvan de kinderen daar op school gaan. De D66 en OP zijn ook partijen die voor onderwijs en de hele gebiedsontwikkeling zijn. Men laat zich op geen enkele manier aanmeten dat dit niet het geval is. Tegen de heer Van den Dool, die aangeeft dat het misschien **de laatste keer is dat men over dit voorstel spreekt**, zegt mevrouw VAN ES dat de D66-fractie het hier vanaf nu elke maand over zal hebben. Dit gaat overal bij terugkomen, bij elke ombuiging, bij elk

voorstel dat geld kost, dit komt aanhoudend terug en gaat nooit meer weg. Verder geeft zij aan dat de D66-fractie **achter alle voordelen staat** die de coalitiepartijen hebben verwoord. Als daarmee het geld uit de lucht zou komen vallen, zou de D66-fractie uiteraard ook voor het voorstel stemmen. Het is echter een vorm van **magisch denken**, of het manifesteren wat je op TikTok tegenkomt. Als dat zo zou zijn dan zou de D66-fractie het heel graag doen, maar dat is helaas niet het geval. Afsluitend merkt zij op dat haar fractie zich er in ieder geval aanhoudend voor zal inspannen om te zorgen dat de inwoners weten waar de **bezuinigingen** allemaal vandaan komen. Men kijkt uit naar elk debat bij een voorstel waar gevraagd gaat worden om € 3.000, -, € 5.000, - of € 20.000, -, wat dan niet mogelijk blijkt te zijn.

De heer VERWEIJ merkt op dat men 11 jaar lang in **harmonie** heeft gewerkt aan de plannen voor de bouw van nieuwe vo-scholen en meer, terwijl men nu bij de besluitvorming **recht tegenover elkaar** staat. Hij vraagt wat voor de oppositie - anders dan het aannemen van het amendement- een **oplossing** zou kunnen zijn, zodat men de scholen in harmonie kan bouwen.

De heer LAMMERS antwoordt dat men, wanneer de coalitie bereid zou zijn het amendement te steunen, zou kunnen instemmen met het voorstel. Dit **amendement** brengt alleen een nuance aan op het gewenste besluit. De coalitie zegt echter dat het, i.v.m. o.a. de oplopende kosten, nu of nooit is. De heer LAMMERS is van mening dat het zo'n vaart niet zal lopen, omdat men het geld dit of volgend jaar nog niet nodig heeft en het een kwestie van planning is. Hij is van mening dat de **voorbereidingen** door het aannemen van het amendement **niet geschaad worden**. Het amendement beoogt alleen iets meer duidelijkheid te geven over de totale impact van het besluit. In dit kader noemt hij het lijstje in de perspectiefnota van **additionele toekomstige investeringen**, die nog niet geactiveerd zijn in de begroting. Wanneer meer 30-60 jaar vooruit kijkt, moet de raad zich niet alleen afvragen of de onderwijshuisvesting op orde is (wat iedereen heel graag wil), maar wat dit betekent voor groenonderhoud, riolering en andere belangrijke uitgaven van de gemeente. De hele oppositie zou graag instemmen met dit besluit, wanneer men zeker zou kunnen weten dat het geen negatieve gevolgen heeft voor alle andere noodzakelijke wettelijke uitgaven van de gemeente. Omdat is uitgerekend dat men afkoerst op een tekort van 6 miljoen, zullen er **ombuigingen/bezuinigingen** moeten plaatsvinden. Men kan na 11 jaar eindelijk een besluit nemen voor de vo-scholen, maar volgend jaar starten de ombuigingen. Met het amendement koopt men wat meer tijd om hier nog eens goed naar te kijken. Het is **richting de samenleving moeilijk te verantwoorden** dat er bezuinigingen aankomen, terwijl er anderzijds flink geïnvesteerd gaat worden in de scholen en er 1,3 miljoen te veel aan Fokker is overgemaakt. Met het aannemen van het amendement is de 10 miljoen niet weg, omdat de

oppositie er uiteraard niet op uit is om de scholen niet te laten bouwen. Het enige dat men beoogt is **meer tijd om meer inzicht te krijgen in zekerheden** om het tekort op te lossen. Als men hier inhoudelijk over wil spreken, moet men vanavond geen besluit nemen. De heer VERWEIJ geeft aan dat hij heeft gevraagd wat voor de oppositie, **los van het amendement**, een oplossing zou kunnen zijn. De gewenste absolute/meer zekerheid zal er nooit komen, omdat het gaat om momentopnamen. De heer LAMMERS zegt dat er nog steeds geen antwoord is gekomen op de vraag hoe het **tekort van 6 miljoen** opgelost gaat worden. Mevrouw VAN ES vraagt per interruptie of de heer Lammers er zich ervan bewust is dat dit **gedurende 60 jaar jaarlijks 6 miljoen** betreft. Uiteraard is de heer LAMMERS zich hiervan bewust. De enige oplossing voor een raadsbrede meerderheid is volgens hem dat dat coalitie het amendement ondersteunt.

Ook mevrouw KARSO geeft aan dat de oppositie uiteraard **niet tegen de bouw van de vo-scholen** is. Wel maakt men zich zorgen over de **impact, de toekomst en de keuzes** die gemaakt moeten gaan worden en de invloed die dit na 2026 op de inwoners zal hebben. Op de vraag van de heer Verweij **wat er voor de oppositie nodig is om in te stemmen** met het voorstel zal iedere fractie volgens mevrouw KARSO een ander antwoord hebben. Voor de PvdA-fractie zal dit bv. betaalbare woningen, veilige groene wijken en bij de bezuinigingen geen extra lastenverzwaringen zijn. Omdat dit een complex antwoord is, moet men er de **tijd voor nemen** om dit goed met elkaar te bespreken. **Verder voelt zij, omdat er 5 fracties bereid zijn om 128 miljoen uit te geven, geen drijfveer om het gesprek over de bezuinigingen aan te gaan. (1.49) Ik weet niet zeker of ze het gesprek over de bezuinigingen bedoelt** Mevrouw VAN WIJNGAARDEN geeft per interruptie aan moeite te hebben met het feit dat de indruk wordt gewerkt dat **de gemeente**, wanneer dit besluit wordt genomen, **compleet de vernieling in gaat**. Zij vraagt zich af wat er over 3 maanden aan het bedrag verandert, dan is het nog steeds minimaal 128 en misschien wel 135 miljoen. Mevrouw KARSO zegt niet dat de situatie gaat veranderen, maar wel dat het **impact** gaat hebben en dat men moet uitzoeken wat deze impact zal zijn. Mevrouw VAN WIJNGAARDEN maakt er bezwaar tegen dat de **inwoners door de oppositie zo bang worden gemaakt** en op een verkeerd been worden gezet en vraagt of men het verantwoord vindt dat een dergelijk rampscenario wordt geschetst. Mevrouw KARSO vindt dat zij als volksvertegenwoordiger de inwoners moet wijzen op jarenlange miljoenen bezuinigingen t.b.v. de bouw van de scholen en toekomstige additionele investeringen.

De heer GRIMMIUS geeft aan dat hij, i.v.m. enkele opmerkingen waarin hij zich niet herkent maar die wel aan hem/hen gericht zijn, enige **boosheid** moet onderdrukken. Het idee dat de oppositie alleen maar negatief en pessimistisch is, niets wil voor de vo-scholen en de voordelen bewust weglaat. Hij heeft

meermaals aangegeven **groot voorstander** te zijn van nieuwbouw van de voorscholen en zou daar met alle liefde voor willen stemmen, maar dat hij tegelijkertijd grote risico's ziet. De suggestie die wordt gewekt dat men **dat alleen maar doet omdat men 'lekker tegen wil zijn'** is belachelijk. Niemand in deze zaal was erbij toen hij koffiedronk met de heer Van den Dool, met de heer Boersma en toen wethouder Kosten bij hun fractie op bezoek was, omdat **men op zoek was naar het comfort om met dit besluit te kunnen instemmen**. Omdat men dit wilde, maar het moeilijk vond. Om dan hier in de raad te komen en te horen dat men alleen maar negatief en pessimistisch is en niet naar de voordelen wil kijken en alleen doomsenario's aan het schetsen is. De GL-fractie maakt zich zorgen! Dat is de taak van een volksvertegenwoordiger, om goed na te denken over besluiten en hier vragen over te stellen en te vragen om meer informatie. En wanneer men er niet zeker over is, hier nog meer gesprekken over aan te gaan. En misschien uiteindelijk, hoe jammer ook, te beslissen om het niet te doen. Hij vindt het **niet acceptabel dat er een oppositie/coalitie spel wordt gespeeld**, waarin wordt aangegeven dat de oppositie alleen maar moeilijk doet. Hij legt dit met klem naast zich neer. Hij heeft samen met zijn fractie en andere oppositiefracties waar hij nauw en met veel plezier mee samenwerkt, zijn uiterste best gedaan om op zoek te gaan naar comfort voor dit raadsvoorstel. Helaas heeft hij dit niet gevonden. Mevrouw VAN WIJNGAARDEN geeft per interruptie aan dat er **niemand is die hem ervan beschuldigt dat hij niet serieus met het onderwerp bezig** is. De woordvoering van een aantal oppositiepartijen laten het echter lijken alsof de coalitie het niet serieus neemt en zich geen zorgen maakt. Heel de raad bestaat uit volksvertegenwoordigers die serieus omgaan met die verantwoordelijkheid. Het is oorzaak en gevolg: er werd door iemand van de oppositie aangegeven dat het oppositie tegen coalitie zou worden. Dat is niet wat de coalitie als eerste heeft aangegeven. Het lijkt haar daarom beter met deze discussie te stoppen. De heer GRIMMIUS vindt dat **de hele oppositie niet over een kam geschoren moet worden** en vindt niet dat zijn fractie juist wordt gerepresenteerd. Verder merkt hij op dat de geuite zorgen niet onterecht zijn en dat dit **geen doomsenario's** zijn. Het is een feit dat met het nemen van dit besluit er extra bezuinigingen nodig zullen zijn, dat is een keuze. Mevrouw STIGTER is het per interruptie met de heer Grimmus eens dat men de oppositie niet over één kam mag scheren. Zij heeft ook niet willen zeggen dat men ondeskundig is maar dat op een gegeven moment de toon is gezet, door **de coalitie en het college af te schilderen als een stel verliefde pubers**. Op haar vraag of hij het hiermee eens is antwoordt de heer GRIMMIUS dat het niet zijn woordvoering is geweest en het daarom niet aan hem is hier antwoord op te geven. Als zij hier iemand op wil aanspreken, had mevrouw Stigter degene moeten aanspreken die dit heeft gezegd. M.b.t. zijn opmerking dat de **geuite zorgen geen doomsenario** zijn merkt hij op er een keuze gemaakt kan worden, waarvan het gevolg extra bezuinigingen zijn. Het is waar dat er een grote kans is

dat men in een situatie komt waarbij men **andere noodzakelijke investeringen** moet gaan uitstellen, op de lange baan moet gaan schuiven of minder of helemaal niet moet gaan doen. Dit is door een aantal voorstanders van het besluit ook genoemd. Vanaf 2026 gaan inwoners dit ook zien en merken. Mevrouw VAN ES vraagt per interruptie of de heer Grimmius, afgezien van de keuzes voor toekomstige investeringen, het feit dat er **jaarlijks 6 miljoen bezuinigd moet worden** (en af moet van reeds bestaande voorzieningen) niet een nog groter/even groot probleem vindt. Daar is de heer GRIMMIUS het helemaal mee eens, dit besluit gaat ervoor zorgen dat er extra bezuinigd moet worden én dat andere investeringen uitgesteld of gematigd worden, of helemaal niet plaats zullen vinden. Zijn fractie vindt dit beide heel erg belangrijk.

De heer BOERSMA heeft in alle bijdragen **warmer steun** gehoord **voor de nieuwbouw van de scholen**. Dit is iets anders dan raadsbreed warme steun voor dit raadsvoorstel, dat is niet het geval. Hij betreurt het zeer dat dit besluit niet met meer/unanieme steun genomen kan worden. Hij spreekt **waardering** uit voor de rol van alle fracties, over meerdere collegeperiodes, in het gehele besluitvormingsproces. Mevrouw VAN ES vraagt hem per interruptie of hij voelt en ziet dat er vanuit de fracties die dit besluit niet steunen met dit **amendement**, richting de oppositie een stap is gedaan die voor hen heel moeilijk is. De heer BOERSMA heeft daar moeite mee, omdat in de eerste termijn werd gezegd dat fracties die dit voorstel steunen verliefd zijn en daardoor bedwelmd zijn voor de eventuele risico's van dit besluit. Enerzijds wordt aangegeven dat men een toenadering doet, maar anderzijds wordt in dusdanige bewoordingen **kritiek** geleverd op de coalitie, dat hij dit moeilijk met elkaar te rijmen vindt. Wel heeft hij **waardering** voor de grondigheid van de voorbereiding van het amendement. Hij is het er niet mee eens, maar ziet dit wel als een serieuze poging om een stap in het proces te zetten. Mevrouw VAN ES vraagt zich af **waarom de coalitie**, vóór haar woordvoering van deze avond, **in samenspraak al had bepaald om het amendement niet te steunen**, waarop de heer BOERSMA aangeeft dat vanavond pas het eerste moment is waarop men over het amendement van gedachte kan wisselen. Men heeft het amendement in de fractie besproken en is tot de conclusie gekomen dat men dit **geen goed amendement** vindt. Verder merkt hij op dat de D66-fractie vaak om een **go/no go-moment** heeft gevraagd en dat dit een go/no go-moment is. Met het amendement doet de D66-fractie echter zelf het voorstel om het voorstel verder te faseren en een tussenstap te zetten. Dit betekent dat men aan het einde van de voorgestelde periode alsnog 'nee' kan zeggen, hetgeen betekent dat men op dit moment **geen definitieve duidelijkheid** geeft aan de scholen. De SGP-fractie vindt dit niet te verantwoorden en kan om deze reden het **amendement niet steunen**.

Mevrouw VAN ES verzoekt voor dit grootste besluit ooit genomen door de Papendrechtse raad en de geschiedschrijving, omdat er zeker een keer onderzoek naar zal worden gedaan, om **hoofdelijke stemming** over het amendement en het voorstel. Daarbij vindt men het belangrijk dat ieder raadslid beseft dat **eenieder 100% verantwoordelijk is** voor deze keuze. De VOORZITTER merkt op dat digitale stemming, hoofdelijk en per persoon, te allen tijde wordt opgenomen in de notulen. Het verzoek om hoofdelijke stemming zal echter worden ingewilligd. De heer VAN DEN DOOL vindt de opmerking dat er zeker een keer onderzoek naar zal worden gedaan, op de rand van het toelaatbare in het debat.

Stemming amendement 09.A1. Samen maken we Papendrecht niet kapot.

De heer TIELEMAN stemt **tegen** het amendement.

Mevrouw VERSCHOOR stemt **tegen** het amendement.

De heer VERWEIJ stemt **tegen** het amendement.

Mevrouw VAN WIJNGAARDEN stemt **tegen** het amendement.

De heer BOERSMA stemt **tegen** het amendement.

Mevrouw BOKMA stemt **tegen** het amendement.

De heer BRUIJNIKS stemt **tegen** het amendement.

De heer VAN DEN DOOL stemt **tegen** het amendement.

Mevrouw VAN ES stemt **voor** het amendement

De heer VAN DER GIESSEN stemt **tegen** het amendement.

De heer GOUDRIAAN stemt **tegen** het amendement.

De heer GRIMMIUS stemt **voor** het amendement.

De heer VAN HETEREN stemt **voor** het amendement.

Mevrouw HOEKSTRA stemt **voor** het amendement.

De heer JANSSEN stemt **tegen** het amendement.

Mevrouw KARSO stemt **voor** het amendement.

De heer LAMMERS stemt **voor** het amendement.

De heer SCHUIL stemt **tegen** het amendement.

De heer SPITSBAARD stemt **voor** het amendement.

Mevrouw STIGTER stemt **tegen** het amendement.

De heer STOUTHART stemt **tegen** het amendement.

Met 7 stemmen voor en 14 stemmen tegen wordt het **amendement verworpen**.

Stemverklaring raadsvoorstel Huisvesting voortgezet onderwijs Papendrecht.

De heer SPITSBAARD: *aangezien ik op 1 van deze scholen werk maar daar geen bestuursfunctie heb, wil ik toch wel gebruik maken van mijn stem. Mevrouw Van Es zei 'iedereen is 100% verantwoordelijk voor zijn eigen stem', dus ik maak er zo meteen gebruik van.*

Stemming raadsvoorstel Huisvesting voortgezet onderwijs Papendrecht.

De heer TIELEMAN stemt **voor** het voorstel.

Mevrouw VERSCHOOR stemt **voor** het voorstel.

De heer VERWEIJ stemt **voor** het voorstel.

Mevrouw VAN WIJNGAARDEN stemt **voor** het voorstel.

De heer BOERSMA stemt **voor** het voorstel.

Mevrouw BOKMA stemt **voor** het voorstel.

De heer BRUIJNIKS stemt **voor** het voorstel.

De heer VAN DEN DOOL stemt **voor** het voorstel.

Mevrouw VAN ES stemt **tegen** het voorstel.

De heer VAN DER GIESSEN stemt **voor** het voorstel.

De heer GOUDRIAAN stemt **voor** het voorstel.

De heer GRIMMIUS stemt **tegen** het voorstel.

De heer VAN HETEREN stemt **tegen** het voorstel.

Mevrouw HOEKSTRA stemt **tegen** het voorstel.

De heer JANSSEN stemt **voor** het voorstel.

Mevrouw KARSO stemt **tegen** het voorstel.

De heer LAMMERS stemt **tegen** het voorstel.

De heer SCHUIL stemt **voor** het voorstel.

De heer SPITSBAARD stemt **voor** het amendement.

Mevrouw STIGTER stemt **voor** het amendement.

De heer STOUTHART stemt **voor** het amendement.

Met 15 stemmen voor en 6 stemmen tegen wordt aansluitend het voorstel van burgemeester en wethouders **aangenomen**.

Aansluitend wordt besloten dat de vergadering wordt **geschorst** naar maandag 10 maart.

10. Sluiting.

De VOORZITTER schorst de vergadering om 23.05 uur, onder dankzegging aan eenieder voor diens inbreng.

Interim griffier,
De heer M. Hermans

De voorzitter,
Mevrouw M.J.M. van Driel

Lijst met toezeggingen

1. parkeersituatie/veiligheid op de Randweg en in de Randwijk.

Portefeuillehouder Janssen

De portefeuillehouder zegt toe de ontwikkelingen over deze situatie z.s.m. terug te koppelen naar de raad.

2. 1,3 miljoen euro die door de gemeente Papendrecht voor een lening te veel is overgemaakt aan Fokker.

Portefeuillehouder Renzen.

De portefeuillehouder zegt voor het eind van de maand schriftelijk terug te komen op de gestelde vragen.

3. Pilot gratis openbaar vervoer voor minima.

Portefeuillehouder Van Erk

De portefeuillehouder zegt toe om zodra er meer informatie beschikbaar is hierop terug te komen bij de raad.